
Juni 2021

Vejledning om afgørelsesbegre bet

Serviceovens §§
85, 95, 96, 97,
100, 107 og 108

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-405-1

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1: INDLEDNING	5
KAPITEL 2: AFGØRELSESBEGREBET	6
Hvad er en afgørelse	6
Hvad er faktisk forvaltningsvirksomhed	8
Hvad er procesbeslutninger	8
Overvejelser ved registrering af afgørelser generelt	9
KAPITEL 3: SERVICELOVENS § 85	10
Serviceovens § 85	10
Afgørelser efter § 85	10
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 85	12
Procesbeslutninger i § 85	13
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 85	14
KAPITEL 4: SERVICELOVENS § 95	15
Serviceovens § 95	15
Afgørelser efter § 95	16
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 95	19
Procesbeslutninger i § 95	20
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 95	20
KAPITEL 5: SERVICELOVENS § 96	22
Serviceovens § 96	22
Afgørelser efter § 96	22
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 96	24
Procesbeslutninger i § 96	25
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 96	25
KAPITEL 6: SERVICELOVENS § 97	27
Serviceovens § 97	27
Afgørelser efter § 97	27
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 97	30
Procesbeslutninger i § 97	32
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 97	32
KAPITEL 7: SERVICELOVENS § 100	34

Serviceovens § 100	34
Afgørelser efter § 100	34
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 100	39
Procesbeslutninger i § 100	39
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 10040	
KAPITEL 8: SERVICELOVENS § 107	41
Serviceovens § 107	41
Afgørelser efter § 107	41
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 107	44
procesbeslutninger i § 107	45
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 10745	
KAPITEL 9: SERVICELOVENS § 108	47
Serviceovens § 108	47
Afgørelser efter § 108	48
Faktisk forvaltningsvirksomhed i § 108	50
procesbeslutninger i § 108	51
Overvejelser ved registrering af afgørelser efter § 10851	

Kapitel 1: Indledning

Hensigten med vejledningen om afgørelsesbegrebet er at skabe et grundlag for kommunernes arbejde med at registrere de afgørelser, der træffes efter serviceloven.

Vejledningen indgår som en del af arbejdet om udvikling af nye danmarkskort og skal bidrage til at skabe klarhed over og ensrette opfattelsen af, hvornår kommunen træffer en afgørelse efter en af servicelovens bestemmelser.

Med en fælles definition af, hvornår der i de enkelte bestemmelser i serviceloven er tale om en afgørelse, og hvornår der er tale om procesledende beslutninger og faktisk forvaltningsvirksomhed, kan kommunen registrere alle afgørelser, der træffes, og det vil sige også dem, der ikke bliver påklaget til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsens statistik over udfaldet af de enkelte kommuners klagesager kan dermed sættes i forhold til det samlede antal afgørelser, der træffes i de enkelte kommuner.

Nærværende vejledning omhandler syv af de bestemmelser, der indgår i danmarkskortet for serviceloven, nemlig servicelovens §§ 85 om socialpædagogisk støtte, 95 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, 96 om borgerstyret personlig assistance, 97 om ledsagelse, 100 om merudgifter til voksne, 107 om midlertidige botilbud og 108 om længerevarende botilbud.

Kapitel 2: Afgørelsesbegrebet

Når kommunen behandler en sag, træffer kommunen løbende forskellige beslutninger som led i sagsbehandlingen. Det er ikke alle de beslutninger, som vil være en afgørelse, der skal registreres eller indgå i en optælling af afgørelser i de kommunale fagsystemer.

Kommunens beslutninger kan nemlig både være udtryk for en afgørelse, der skal registreres, og en beslutning som led i kommunens udførelse af faktisk forvaltningsvirksomhed, som ikke skal registreres som en afgørelse.

Derudover kan der også være tale om beslutninger, der træffes undervejs i behandlingen af en ansøgning, og som normalt heller ikke er afgørelser, der skal registreres – men som er procesledende beslutninger.

En afgørelse kan både være skriftlig og mundtlig. Det er derfor vigtigt i forhold til registrering at være opmærksom på, hvornår der træffes afgørelse.

HVAD ER EN ADFGØRELSE

En afgørelse er en myndigheds beslutning om, hvad der er eller skal være ret over for en borger. Det vil sige beslutninger, der fx fastslår,

- om borgeren har ret eller ikke ret til at få tildelt en ydelse,
- at den ydelse, som borgeren allerede får, ændres i omfang eller til en anden type ydelse, eller
- at den hjælp, som borgeren allerede får, helt ophører.

Der er altså tale om beslutninger, der har betydning for retten til eller omfanget af den ydelse, som borgeren ønsker at få eller allerede har.

Uanset om borgeren er enig eller ikke enig i det, som kommunen beslutter over for borgeren, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det betyder, at det også er afgørelser, der skal registreres, når borgeren bliver bevilget det, som borgeren har søgt om, og borgeren altså bliver imødekommet fuldt ud i sin ansøgning.

Beslutninger, der træffes på baggrund af kommunens kvalitetsstandarder, er også afgørelser, der skal registreres.

Tilsvarende gælder for beslutninger, der kan ses som åbenlyse eller uomtvistelige, fordi der er tale om et specifikt og fast kriterium, der ikke er opfyldt, og som pr. definition ikke kan opfyldes – fx et alderskriterium.

Det er altså ikke afgørende, at beslutningen over for borgeren kan opfattes som indlysende og uimodsigeligt. Det afgørende er derimod, at der fastslås en ret eller en ikke-ret for borgeren. Hvis det er det, der er tale om, vil beslutningen være en afgørelse, der skal registreres.

En beslutning, der alene handler om en mindre ændring i omfanget af den hjælp, som borgeren har ret til, er som udgangspunkt også en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder uanset, om ændringen giver borgeren mindre eller mere end tidligere. Begge former for ændringer vil medføre, at der træffes en ny afgørelse, der skal registreres.

Der kan som udgangspunkt ikke opstilles en bagatelgrænse for, hvornår der er tale om en afgørelse, der skal registreres. Enhver ændring i omfanget af hjælpen fastlægger en ny ret over for borgeren.

Der er også tale om en afgørelse, der skal registreres, hvis der ved en opfølgning på en bevilget ydelse fremadrettet udmåles det samme omfang af hjælp.

Midlertidige beslutninger kan også være afgørelser, der skal registreres, hvis der er tale om, at kommunen beslutter, hvad der skal være ret for borgeren i en bestemt periode.

At en beslutning er tidsbegrænset er altså ikke afgørende for, om der er tale om en afgørelse, der skal registreres. Det afgørende er igen her, at borgeren får fastslået sin ret eller ikke-ret til en ydelse eller omfanget af den.

En konkret beslutning om ikke at yde hjælp efter en bestemmelse, fordi hjælpen skal gives efter en anden bestemmelse, er også en afgørelse, der skal registreres.

Det har altså ikke afgørende betydning, at borgerens ansøgning videresendes til en anden afdeling i kommunen. Der vil stadig være tale om en afgørelse, der skal registreres, når det i en af kommunens afdelinger afvises at give hjælpen efter en specifik bestemmelse.

Når kommunen giver borgeren råd og vejledning om muligheder for hjælp, skal kommunen være opmærksom på, om der er i den forbindelse meddeles en beslutning, der går på, om borgeren har ret eller ikke ret til en ydelse. Hvis kommunen reelt tilkendegiver, at borgeren kan få bevilget eller ikke bevilget en bestemt form for hjælp, eventuelt mundtligt, vil der være tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det har generelt set ingen betydning, hvilken betegnelse, der anvendes til at beskrive den handling, som kommunen foretager over for borgeren. Det vil sige, om kommunen kalder handlingen for en afgørelse, en beslutning, en aftale, et serviceniveau eller andet. Det afgørende er, at kommunen ensidigt beslutter, hvad der skal være ret for den konkrete borger. Hvis det er tilfældet, vil der være tale om en afgørelse, der skal registreres.

At de ovenfor nævnte beslutninger er afgørelser betyder også, at kravene i forvaltningsloven skal følges. Det betyder bl.a., at der skal gives klagevejledning, så borgeren kender til muligheden for at få prøvet afgørelsen i en ankeinstans.

Ankestyrelsen har i publikationen "At skrive en afgørelse" nærmere uddybet, hvilke sagsbehandlingsregler kommunen skal huske, når den træffer afgørelse. Publikationen kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

HVAD ER FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED

Når der er truffet afgørelse om at tildele hjælp, skal denne afgørelse føres ud i livet. De beslutninger, der træffes om planlægning og udførelsen af opgaverne på fx det sociale område, kaldes faktisk forvaltningsvirksomhed, og er ikke afgørelser, der skal registreres.

Faktisk forvaltningsvirksomhed er altså i dette tilfælde konkrete beslutninger, der udmønter en allerede truffet afgørelse, og som normalt ikke har betydning for indholdet og omfanget af den hjælp, som borgeren har ret til.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren har ret til hjemmehjælp. Kommunens beslutninger om, hvornår hjemmehjælperen udfører rengøringen, og hvem denne hjemmehjælper konkret er, er faktisk forvaltningsvirksomhed. Begge dele har som udgangspunkt ikke betydning for selve den ret, som borgeren har til at få leveret den praktiske hjælp i hjemmet. Tekstboks slut.

Kommunen har ansvaret for og beslutter, hvordan den skal planlægge og udføre sine opgaver på det sociale område. Kommunen vælger derfor hvem, der skal udføre det tilbud om støtte, som er bevilget til borgeren. Beslutningen om hvem, der skal levere hjælpen efter serviceloven, er som udgangspunkt faktisk forvaltningsvirksomhed.

Når en beslutning, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, ikke er en afgørelse, betyder det også, at der ikke kan klages over det til en anden myndighed. Klagerne skal i stedet behandles af kommunen selv, som er ansvarlig for udførelsen af den faktiske forvaltningsvirksomhed.

Hvis beslutningen som led i den faktiske forvaltningsvirksomhed er væsentlig indgribende for borgeren, kan der imidlertid være tale om en afgørelse, som borgeren kan klage over til Ankestyrelsen. Det er kommunen, der skal tage stilling til, om beslutningen om fx valg af leverandør er faktisk forvaltningsvirksomhed eller en afgørelse.

Hvis kommunen herefter træffer en beslutning om, at der ikke er tale om en afgørelse, og borgeren klager herover, bliver kommunens svar på borgerens klage en afgørelse, der skal registreres, og som kan påklages til Ankestyrelsen.

HVAD ER PROCESBESLUTNINGER

Ud over kommunens beslutninger om planlægning og udførelsen af en tildelt ydelse kan der også være tale om beslutninger, der træffes, mens kommunen behandler en ansøgning om en ydelse.

Når kommunen i løbet af sagsbehandlingen træffer beslutninger om, hvordan sagen skal tilrettelægges og behandles, før afgørelsen træffes, er det "procesbeslutninger".

Disse sagsskridt, som kommunen foretager undervejs i selve behandlingen af en ansøgning, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Eksempler

- Kommunen beslutter at indhente flere oplysninger, inden der træffes afgørelse i sagen.

- Kommunen beslutter, at der skal ske høring af en anden myndighed.

Kommunens procesbeslutninger er ikke omfattet af reglerne for afgørelser, og borgeren kan derfor heller ikke for eksempel klage over beslutningerne.

Kommunens beslutning ved en borgers anmodning om aktindsigt under sagens behandling er dog en afgørelse, der skal registreres, og som kan påklages til Ankestyrelsen.

Selvom der således er tale om en konkret handling under behandlingen af borgerens ansøgning, vil kommunens beslutning om borgerens ret til aktindsigt være en afgørelse.

Hvis en procesbeslutning er væsentlig indgribende for borgeren, kan der også undtagelsesvist være behov for, at der alligevel træffes en afgørelse, der skal registreres, og som borgeren kan klage over til Ankestyrelsen.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSE GENERELT

De ovenfor nævnte principper for, hvornår der er tale om en afgørelse, der skal registreres, kan anvendes på tværs af bestemmelserne på hele det socialretlige område.

Principperne kan også udtrykkes i følgende arbejdsspørgsmål, som den enkelte sagsbehandler kan stille sig selv ved behandlingen af en sag:

Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren enten ikke får eller får tildelt en ydelse i et nærmere bestemt omfang?
- Borgerens allerede tildelte ydelse revurderes ved en opfølgning og fører til den samme eller mere eller mindre hjælp?
- Borgeren ikke længere vil få den ydelse, som borgeren tidligere har fået?

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der som udgangspunkt tale om en afgørelse, der skal registreres.

I de følgende afsnit konkretiseres afgørelsesbegrebet ud fra enkelte bestemmelser i serviceloven ved hjælp af konkrete eksempler på beslutninger, der er afgørelser og beslutninger, der ikke er afgørelser i de enkelte bestemmelser.

Der er ikke tale om en udtømmende opremsning af afgørelsestyperne i de omtalte bestemmelser, men alene eksempler på de mest almindelige afgørelser og ikke-afgørelser, som Ankestyrelsen har set. Det er hensigten, at beskrivelserne og eksemplerne skal anvendes til at foretage tilsvarende vurderinger i de øvrige situationer, der måtte forekomme.

Vejledningen tager ikke stilling til, hvordan afgørelserne skal opgøres antalsmæssigt men beskriver alene, hvornår der juridisk set er tale om en afgørelse.

Kapitel 3: Servicelovens § 85

Retten til socialpædagogisk støtte fremgår af servicelovens § 85:

SERVICELOVENS § 85

§ 85. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

AFGØRELSER EFTER § 85

Retten til socialpædagogisk støtte

Når kommunen beslutter, om en borger har ret eller ikke ret til socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 85, for at have ret til socialpædagogisk støtte.

Kommunen skal vurdere, om en borger på grund af en betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, har behov for hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder.

Kommunen skal altså se på, om borgerens betydelige funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer gør, at borgeren har brug for den type hjælp, der er omtalt i § 85. Det vil sige, er der tale om en type opgaver, der kan bevilges støtte til efter § 85.

Kommunens konklusion herpå vil føre til en beslutning, der går på, om borgeren har ret eller ikke ret til den ansøgte socialpædagogiske støtte.

Kommunen beslutter altså, hvad der skal være ret over for borgeren i forhold til den ansøgte socialpædagogiske støtte, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren har svært ved at være i sociale sammenhænge, og har derfor brug for hjælp til at kunne deltage i aktiviteter, hvor der også er andre til stede. Kommunen vurderer, at borgerens betydelige psykiske funktionsnedsættelse gør, at borgeren har behov for støtte i sociale sammenhænge. Kommunen beslutter derfor at bevilge borgeren socialpædagogisk støtte til det formål. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Selvom borgeren har et støttebehov, der er omfattet af reglerne om socialpædagogisk støtte, kan kommunen vurdere, at borgeren kan blive kompenseret for støttebehovet gennem et alment tilbud.

Når kommunen således på den baggrund beslutter, at borgeren kan få støttebehovet dækket i et alment tilbud, og derfor ikke har ret til at få hjælpen som socialpædagogisk støtte, er der også tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder uanset, om det er åbenbart, at den type opgave, som borgeren har brug for støtte til, kan varetages i en åben rådgivning.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren har på grund af sine særlige sociale problemer i form af sprogvanskeligheder behov for hjælp til at forstå indholdet af sin post. Kommunen vurderer, at borgeren kan få denne hjælp i en åben rådgivning i kommunen. Kommunens beslutning om, at borgeren derfor ikke kan få bevilget hjælp efter § 85, er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Omfanget af den socialpædagogiske støtte

Når kommunen har besluttet, at borgeren har et støttebehov, der skal dækkes efter § 85, skal kommunen udmåle det nærmere omfang af hjælpen.

Det vil sige, at kommunen skal vurdere, hvilken konkret støtte, der skal gives til borgeren, herunder til hvilke opgaver.

Kommunen skal redegøre for støttens omfang, så borgeren ved præcist hvilken støtte, borgeren kan få. Der kan for eksempel være tale om, at kommunen udmåler en tid til den enkelte opgave, eller nærmere beskriver, hvor ofte borgeren vil få hjælp til opgaven.

Kommunens fastsættelse af støttens omfang vil være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Kommunen vurderer, at det vil tage en time om ugen for bostøtten at hjælpe borgeren med at håndtere borgerens økonomi. Kommunen beslutter derfor at bevilge borgeren en times socialpædagogisk støtte til det formål. Denne beslutning vil være en afgørelse, der skal registreres. Det gælder uanset om borgeren er enig i, at det vil tage en time eller ej. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på borgerens eksisterende bevilling og på ny tager stilling til omfanget af borgerens støttebehov, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til den samme udmåling af hjælpen fremadrettet.

Ophør af den socialpædagogiske støtte

En bevilling af socialpædagogisk støtte kan godt bringes til ophør, hvis det viser sig, at borgeren ikke alligevel eller ikke længere opfylder betingelserne for at modtage støtten.

Der kan for eksempel være tale om, at borgeren nu godt kan udføre opgaverne selvstændigt, eller at støttebehovet kan dækkes i et alment tilbud.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere helt eller delvist kan få den socialpædagogiske støtte, er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen helt eller delvist fratager borgeren retten til den socialpædagogiske støtte og dermed beslutter, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren er bevilget socialpædagogisk støtte til post-håndtering og håndtering af økonomi. Kommunen vurderer, at borgeren nu har fået optrænet færdigheder i selv at kunne håndtere sin post. Der er nu også kommet et tilbud om hjælp til håndtering af økonomi i kommunens åbne rådgivning. Kommunen beslutter derfor, at borgeren ikke længere skal have socialpædagogisk støtte til de to opgaver. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 85

Valg af bostøtte

Når en borger er bevilget socialpædagogisk støtte er det som udgangspunkt kommunen, der beslutter, hvem der skal levere den bevilgede socialpædagogiske støtte.

Kommunens valg af, hvem der skal levere den bevilgede hjælp, er faktisk forvaltningsvirksomhed. Det betyder, at kommunens beslutning om, hvem der skal være bostøtte for borgeren, ikke vil være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren har et ønske om, at den person, der skal hjælpe borgeren med håndteringen af økonomien, skal være økonom. Kommunen beslutter, at hjælpen kan leveres af en person fra kommunens korps. Denne beslutning går på udmøntningen af den ret, som borgeren har fået til den socialpædagogiske støtte. Der er derfor tale om faktisk forvaltningsvirksomhed og ikke en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Tilsvarende vil kommunens beslutning om at skifte bostøtten ud med en anden person også have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

Hvis borgeren udtrykker en generel utilfredshed med kommunens valg af bostøtte eller er ked af at miste den eksisterende bostøtte, som erstattes med en anden, er kommunens svar herpå som udgangspunkt ikke en afgørelse. Kommunens valg af leverandør og ændringer heraf er faktisk forvaltningsvirksomhed.

Hvis borgeren derimod påpeger, at borgeren som følge af kommunens valg af bostøtte ikke kan anvende den bevilgede hjælp til formålet, skal kommunen se på, om valget af bostøtten er af væsentlig betydning for borgeren. I det tilfælde vil kommunens svar på borgerens klage herover undtagelsesvist kunne være en afgørelse, der skal registreres.

Levering af støtten

Kommunens beslutninger i forbindelse med den praktiske udmøntning af den socialpædagogiske støtte vil normalt have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og vil ikke være afgørelser, der skal registreres.

Der kan være tale om tilrettelæggelsen af bostøttens mødetid eller mulighed for at aflyse eller udskyde en aftale med borgeren.

Tekstboks: Eksempel

Bostøtten møder op hos borgeren hver mandag og torsdag kl. 13 for at hjælpe med posthåndteringen. Borgeren ønsker, at bostøtten i stedet møder tirsdag og fredag, da det vil passe borgeren bedre. Kommunens handling og svar i den situation har ikke karakter af

afgørelser, der skal registreres. Tekstboks slut.

Håndteringen af personrettede klager over bostøtten vil også normalt have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

Hvis en borger for eksempel klager over, at bostøtten kommer lidt for sent eller er i dårligt humør, så vil kommunens håndtering heraf ikke udgøre afgørelser, der skal registreres.

Der er tale om kommunens tilrettelæggelse af hjælpen, når kommunen har valgt en person som bostøtte for borgeren.

Hvis der dog er tale om, at tilrettelæggelsen af den socialpædagogiske støtte sker på en måde, så borgeren reelt ikke kan få hjælpen og derved ikke får opfyldt sit hjælpebehov, vil der undtagelsesvist kunne være tale om en situation, der er væsentlig indgribende for borgeren. I det tilfælde vil kommunens svar på borgerens klage herover kunne være en afgørelse, der skal registreres.

Boligstøttens lønforhold

Når bostøtten er ansat af kommunen, er det borgeren uvedkommende, hvilke lønforhold bostøtten har.

Bostøttens lønforhold er en del af tilrettelæggelsen af hjælpen, og er et forhold mellem kommunen og bostøtten.

Kommunens svar på borgerens klage over bostøttens lønforhold vil derfor ikke være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Kommunen har ansat borgerens mor til at være borgerens bostøtte. Borgeren klager til kommunen over, at bostøtten ikke får mere i løn for sit arbejde med at hjælpe borgeren. Borgeren mener, at lønniveauet bør svare til et specifikt uddannelsesniveau. Kommunens svar herpå er ikke en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

PROCESBESLUTNINGER I § 85

Under behandlingen af en sag efter § 85 kan der opstå nogle situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke vil skulle registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af borgerens funktionsevne, og funktionsevnenes indvirkning på hvilke opgaver borgeren kan klare selv.

Der kan også være tale om et behov for andre faglige oplysninger, der skal afklare, om borgeren vil kunne modtage den nødvendige støtte i et alment tilbud.

Disse beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til socialpædagogisk støtte, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, om der er grundlag for at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også forinden være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSER EFTER § 85

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 85 og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren får afslag på bevilling af socialpædagogisk støtte?
- Borgeren får tildelt socialpædagogisk støtte i et nærmere bestemt omfang?
- Borgeren på ny får fastsat omfanget af den socialpædagogiske støtte til det samme eller til mere eller mindre hjælp?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til socialpædagogisk støtte?

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 85, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 85 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Er der tale om en beslutning, der handler om

- Hvem der skal være borgerens bostøtte?
- Udskiftning af borgerens bostøtte?
- Bostøttens adfærd?
- Bostøttens lønforhold?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen?

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.

Spørgsmålet om bostøttens lønforhold vil dog aldrig kunne have betydning for borgeren retligt set, da der er tale om et privatretligt forhold bostøtten og kommunen imellem.

Kapitel 4: Servicelovens § 95

Retten til kontant tilskud til ansættelse af hjælpere fremgår af servicelovens § 95:

SERVICELOVENS § 95

§ 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende. Den nærtstående kan, medmindre vedkommende har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter stk. 5, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Deles pasningsopgaven af flere nærtstående, der samtidig er tilskudsmodtagere, gælder 2. pkt. for de nærtstående tilsammen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal udbetale et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til at yde overvågning og støtte i forbindelse hermed om natten til unge i alderen fra 18 år til og med 23 år, som har behov herfor, og som modtager hjælp efter stk. 3 som et kontant tilskud. Hvis den unge ved det fyldte 24. år efter en lægelig vurdering lider af en livstruende sygdom, skal kommunalbestyrelsen fortsætte udbetalingen af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere til overvågning og støtte i forbindelse hermed, indtil den unge afgår ved døden, dog højst i 2 år. Tilskuddet til ansættelse af hjælpere til overvågning og støtte i forbindelse hermed skal udbetales til samme nærtstående, forening eller private virksomhed, som får udbetalt tilskuddet efter stk. 3. Den unges forældre må ikke ansættes som hjælpere til at udføre overvågningen og støtten i forbindelse hermed.

Stk. 5. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1-4, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af sociatilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 6. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

AFGØRELSER EFETR § 95

Retten til kontant tilskud til ansættelse af hjælpere

Når kommunen beslutter, om en borger kan få en kontant tilskudsordning efter servicelovens § 95, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 95, for at have ret til en kontant tilskudsordning. Det vil sige beslutningen fastslår, hvad der skal være ret eller ikke ret over for den konkrete borger.

Kommunen skal vurdere, om borgeren er omfattet af personkredsen for at få kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter henholdsvis servicelovens § 95, stk. 1, § 95, stk. 2, § 95, stk. 3 eller § 95, stk. 4.

I forhold til § 95, stk. 1, skal kommunen vurdere, om det er muligt at stille den nødvendige hjælp efter §§ 83 og 84 til rådighed for borgeren, eller om borgeren i stedet skal have udbetalt et tilskud til hjælp, som borgeren selv antager.

Ved § 95, stk. 2, skal kommunen vurdere, om borgeren har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og om der samtidigt er behov for praktisk og personlig hjælp og pleje efter § 83 samt afløsning eller aflastning efter § 84 i mere end 20 timer om ugen.

Efter § 95, stk. 3, skal kommunens vurdering handle om, hvorvidt der er grundlag for at give den kontante tilskudsordning som naturalhjælp eller som en kontant udbetaling til borgerens nærtstående.

I medfør af § 95, stk. 4, skal kommunen bl.a. vurdere, om en ung mellem 18 og 23 år, der får kontant tilskud efter stk. 3, har behov for overvågning og støtte om natten, og dermed skal have udmålt kontant tilskud hertil.

Kommunen skal i alle situationer se på, om tilskudsmodtageren (borgeren eller en nærtstående) er i stand til at være arbejdsleder og arbejdsgiver for hjælperne.

I alle de tilfælde, der er nævnt ovenfor, vil kommunens konklusioner munde ud i en afgørelse over for borgeren, der går ud på, om borgeren har ret eller ikke ret til den ansøgte kontante tilskudsordning efter § 95.

Kommunen fastsætter altså, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til den ansøgte kontante tilskudsordning, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren ønsker at få en kontant tilskudsordning efter § 95. Kommunen vurderer dog, at borgerens nedsatte funktionsevne ikke er betydelig, og at borgeren derfor ikke har ret til at få sin hjælp udbetalt som et kontant tilskud efter § 95, stk. 2. Samtidigt vurderer kommunen, at den godt kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for borgeren, og at der derfor ikke er grundlag for en kontant tilskudsordning efter § 95, stk. 1. Kommunen beslutter derfor at give afslag på den ansøgte kontante tilskudsordning. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Udmålingen af støttebehovet

Kommunens vurdering af, hvor stort borgerens støttebehov er, danner også grundlag for, hvor stort tilskuddet skal være, når hjælpebehovet overstiger 20 timer om ugen.

Kommunen skal altså udmåle støttebehovet efter § 83 og § 84, og herved se på, hvad borgeren har brug for hjælp til, og hvor lang tid det tager at udføre den hjælp. Kommunen skal endvidere udmåle et kontant tilskud til overvågning og støtte i forbindelse hermed, hvis borgeren opfylder betingelserne i § 95, stk. 4.

Der vil her være tale om, at kommunen træffer en beslutning om omfanget af borgerens støttebehov, og denne beslutning danner grundlag for beregningen af det tilskud, som borgeren får tildelt.

Kommunen fastsætter altså også her, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til den bevilgede kontante tilskudsordning, og der er derfor også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Kommunen vurderer, at borgeren har ret til en kontant tilskudsordning, og at støttebehovet er på 28 timer om ugen. Kommunen udmåler derfor tilskuddet på grundlag heraf. Kommunens fastsættelse af tilskuddet på baggrund af de 28 timer er en afgørelse efter § 95, der skal registreres. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på borgerens eksisterende bevilling og på ny tager stilling til omfanget af borgerens støttebehov, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres. Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til den samme udmåling af hjælpen fremadrettet.

Udmålingen af tilskuddet

Det kontante tilskud fastsættes på baggrund af det udmålte støttebehov og i overensstemmelse med reglerne i udmålingsbekendtgørelsen.

Det betyder, at de beslutninger, som kommunen tager i forhold til at fastsætte tilskuddets størrelse efter udmålingsbekendtgørelsen, munder ud i en afgørelse, der skal registreres.

Beslutningerne kan fx dreje sig om hjælpernes løn, behovet for rådighedstimer, omkostningerne ved at have hjælpere m.v.

Disse beslutninger fører til en fastsættelse af størrelsen på det samlede tilskud, som borgeren får tildelt, og der fastslås hermed, hvad der skal være ret over for borgeren. Beslutningen om det samlede tilskuds størrelse er derfor en afgørelse, der skal registreres.

Løbende op- og nedjusteringer af det kontante tilskud vil også være afgørelser, der skal registreres.

Tekstboks: Eksempel

Kommunen fastsætter det samlede tilskud på baggrund af borgerens støttebehov på 28 timer. Ved beregningen af tilskuddet skal kommunen bl.a. tage højde for løn til hjælpere, og for andre omkostninger, der er relateret til hjælperordningen. Kommunens beslutning om udmålingen af det samlede tilskud er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på borgerens eksisterende bevilling og på ny tager stilling til tilskuddets størrelse, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til den samme udmåling.

Kontant tilskud som naturalydelse

Kommunen kan efter § 95, stk. 3, i særlige tilfælde beslutte at give det kontante tilskud som en naturalydelse.

Kommunens beslutning herom er en afgørelse, der skal registreres. Det gælder uanset, om kommunen generelt har ordningen som et tilbud eller ej.

Det skyldes, at beslutningen er en vurdering af, om borgeren kan få opfyldt sit hjælpebehov på anden vis end gennem § 95, stk. 3. Det fastslås hermed, hvad der skal være ret over for borgeren i forhold til borgerens behov for hjælp.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren mener, at den hjælp, som kommunen kan levere efter § 83, ikke kan dække borgerens hjælpebehov, og ønsker derfor en ordning efter § 95, stk. 3. Kommunens svar på borgerens ansøgning om en ordning efter § 95, stk. 3, er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Tilbagebetaling

Når borgeren er bevilget en kontant tilskudsordning, som borgeren normalt selv administrerer, kan det ske, at borgeren ikke fuldt ud udnytter det bevilgede tilskud.

I de tilfælde skal kommunen beslutte, om der er grundlag for, at borgeren skal tilbagebetale det for meget bevilgede tilskud.

Kommunens beslutning om tilbagebetaling er en afgørelse, der skal registreres, da det herved fastslås, hvad der skal være ret for borgeren.

Der er tale om en afgørelse, der skal registreres, uanset om det synes åbenbart, at borgeren ikke skal overkompenseres eller skal have dækket mere end det bevilgede.

Tekstboks: Eksempel

Borgeren er bevilget et tilskud på grundlag af et støttebehov på 28 timer om ugen. Det viser sig dog, at borgeren alene har fået hjælp svarende til 22 timer. Kommunen beslutter derfor at kræve tilbagebetaling for de 6 timer om ugen, som borgeren ikke har anvendt. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ophør af kontant tilskudsordning

Selvom en borger allerede er bevilget en kontant tilskudsordning, kan der være forhold, der gør, at borgeren ikke alligevel eller ikke længere er berettiget til den.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere kan have en kontant tilskudsordning er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen frakender borgeren retten til den kontante tilskudsordning og dermed fastsætter, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

Tekstboks: Eksempel

Ved en opfølgning vurderer kommunen, at en borger, der i en årrække har været bevilget en kontant tilskudsordning, har et lavere støttebehov end 20 timer om ugen. Der er endvidere ikke tale om, at kommunen ikke kan levere hjælpen under 20 timer til borgeren. Kommunen beslutter derfor, at der ikke længere er grundlag for en kontant tilskudsordning til borgeren. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 95

Borgerens ordning

Den kontante tilskudsordning efter § 95 er kendetegnet ved, at det er borgeren, der i meget stort omfang administrerer ordningen. Det er borgeren, der tilrettelægger sin egen hjælp, mens kommunen blot leverer det økonomiske tilskud.

Det betyder, at kommunens faktiske virke i forhold til tilrettelæggelse og udførelse af den kontante tilskudsordning er meget indskrænket. Formålet med ordningen er nemlig, at det er borgeren selv, der står for tilrettelæggelsen, og har ansvaret for, at den bevilgede hjælp bliver udført.

Kommunens beslutning om, hvordan borgeren skal levere regnskabet for anvendelse af tilskuddet, vil dog være et eksempel på faktisk forvaltningsvirksomhed og ikke en afgørelse, der skal registreres. Måden at aflevere regnskab på udmønter blot selve afgørelsen om, at borgeren selv står for tilrettelæggelsen.

Ordningen som naturalydelse

Hvis den kontante tilskudsordning undtagelsesvist gives som en naturalydelse efter § 95, stk. 3, vil det være kommunen, der leverer hjælpen efter § 83 og § 84, og også kommunen, der tilrettelægger den. Det vil medføre, at kommunen her vil have rum for udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed.

I forhold til § 83 vil det betyde, at beslutninger omkring fx hvem, der udfører den praktiske hjælp, og hvornår den udføres, normalt vil være faktisk forvaltningsvirksomhed, og ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på reglerne om leverandørvalg i servicelovens § 91 og reglerne i § 94 om selvudpeget hjælper.

For § 84 vil en kontant tilskudsordning som naturalhjælp betyde, at det er kommunen, der bestemmer, om borgeren skal have afløsning eller aflastning. Der vil her være tale om tilrettelæggelse af hjælpen efter § 84 og dermed udøvelse af kommunens faktiske forvaltningsvirksomhed og ikke en afgørelse, der skal registreres.

Det forhold, at borgeren afviser at komme til aflastning, uden anden begrundelse end ønsket om at blive i eget hjem, ændrer ikke på, at kommunens beslutning om at holde fast i aflastning frem for afløsning over for denne borger ikke er en afgørelse, der skal registreres.

Hvis kommunen dog på baggrund af borgerens manglende udnyttelse af aflastningen trækker aflastningstimerne fra i bevillingen, vil en beslutning herom være en afgørelse, der skal registreres.

Det skyldes, at kommunen herved ændrer på omfanget af borgerens bevilling. Det forhold, at beslutningen er afstedkommet af kommunens udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed ændrer ikke på, at beslutningen om ændring af omfanget af borgerens bevilling er en afgørelse, der skal registreres.

Det kan ikke udelukkes, at kommunens udøvelse af den faktiske forvaltningsvirksomhed efter § 83 og § 84 undtagelsesvist kan være beslutninger, der er væsentlig indgribende for borgeren.

Det kan være tilfældet, hvis borgeren påpeger, at borgeren som følge af kommunens tilrettelæggelse af hjælpen efter § 83 eller § 84 ikke kan få opfyldt sit hjælpebehov.

Kommunen skal i de tilfælde se på, om tilrettelæggelsen af hjælpen konkret er væsentlig indgribende for opfyldelsen af borgerens hjælpebehov. Kommunens beslutning herom vil være en afgørelse, der skal registreres.

PROCESBESLUTNINGER I § 95

Ved behandlingen af en sag efter § 95 kan der opstå situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke skal registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af, om borgeren har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Det kan også være lægelige oplysninger, der skal klarlægge, om den unge ved det fyldte 24. år opfylder betingelserne for (i højst to år) fortsat at modtage kontant tilskud til overvågning, fordi den unge efter en lægelig vurdering lider af en livstruende sygdom.

Der kan også være tale om et behov for flere oplysninger om omfanget af borgerens hjælpebehov. De oplysninger vil for eksempel kunne indhentes fra borgerens hjælper. Disse beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til en kontant tilskudsordning – og evt. i hvilket omfang, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, om der er grundlag for efterfølgende at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også forinden være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSER EFTER § 95

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 95, og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren får afslag på bevilling af en kontant tilskudsordning?
- Borgeren får tildelt en kontant tilskudsordning i et nærmere bestemt omfang?
- Borgeren på ny får fastsat omfanget af det kontante tilskud til det samme eller til mere eller mindre hjælp?
- Borgeren skal tilbagebetale for meget udbetalt tilskud?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til en kontant tilskudsordning? Tekstboks slut.

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 95, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 95 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, der handler om

- Måden, hvorpå borgeren skal aflægge regnskab for ordningen?
- Hvem og hvornår den praktiske hjælp udføres, når ordningen er givet som en naturalydelse?
- Valget mellem afløsning og aflastning, når ordningen er givet som en naturalydelse?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen? Tekstboks slut.

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.

Kapitel 5: Servicelovens § 96

Retten til borgerstyret personlig assistance fremgår af servicelovens § 96:

SERVICELOVENS § 96

§ 96. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen efter stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for borgeren.

Stk. 4. I de situationer, hvor borgeren eller en nærtstående er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetaling m.v.

AFGØRELSER EFTER § 96

Retten til borgerstyret personlig assistance (BPA)

Når kommunen beslutter, om en borger kan få en BPA-ordning efter servicelovens § 96, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 96, for at have ret til en BPA-ordning.

Kommunen skal vurdere, om borgeren er omfattet af personkredsen for § 96. Det vil sige, om borgeren har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og et behov, som gør det nødvendigt med en særlig støtte i form af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse. Borgeren skal også kunne fungere som arbejdsleder, og som udgangspunkt også kunne varetage arbejdslederrollen.

Kommunens vurdering af ovenstående forhold, vil give sig til udtryk i en efterfølgende beslutning over for borgeren, om borgeren har ret eller ikke ret til en BPA-ordning efter § 96.

Kommunen beslutter altså, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til den ansøgte BPA-ordning, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Borgeren ansøger om at få en BPA-ordning. Kommunens vurdering af, om borgeren har et behov, som gør det nødvendigt med denne form for særlig støtte, eller om borgeren kan kompenseres med hjælp efter andre bestemmelser i serviceloven, herunder hjælp efter § 83 om personlig og praktisk hjælp og § 97 om ledsagelse, vil være en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Efter § 96, stk. 3, kan kommunen beslutte at tilbyde en BPA-ordning til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen i § 96, stk. 1, men hvor kommunen vurderer, at det vil være den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for borgeren.

Kommunens konkrete beslutning over for den enkelte borger om berettigelsen til en ordning efter § 96, stk. 3, vil også være en afgørelse, der skal registreres.

Udmålingen af støttebehovet

Når kommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at få bevilget en BPA-ordning, skal kommunen se på, hvilket omfang af hjælp borgeren har brug for.

Kommunen skal altså udmåle borgerens støttebehov, og herved se på, hvad borgeren har brug for hjælp til, og hvor lang tid, det tager at udføre den hjælp.

Der vil her være tale om, at kommunen træffer en beslutning om omfanget af borgerens støttebehov, og denne beslutning danner grundlag for den hjælp, som borgeren får tildelt.

Kommunen fastsætter altså også her, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til den bevilgede BPA-ordning, og der er derfor også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Kommunen vurderer, at borgeren er omfattet af personkredsen for en BPA-ordning og udmåler herefter et tilskud på grundlag af et hjælpebehov på 80 timer om ugen. Kommunens udmåling af tilskuddet er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Udmålingen af tilskuddet

Tilskuddet til BPA-ordningen fastsættes på baggrund af det udmålte støttebehov og i overensstemmelse med reglerne i udmålingsbekendtgørelsen.

Det betyder, at de beslutninger, som kommunen tager i forhold til at fastsætte tilskuddets størrelse efter udmålingsbekendtgørelsen, munder ud i en afgørelse, der skal registreres.

Beslutningerne kan fx dreje sig om hjælpernes løn, behovet for rådighedstimer, omkostningerne ved at have hjælperne m.v.

Disse beslutninger fører til en fastsættelse af størrelsen på det tilskud, som borgeren får tildelt, og der fastslås hermed, hvad der skal være ret over for borgeren. Beslutningen om det samlede tilskuds størrelse er derfor en afgørelse, der skal registreres.

Løbende op- og nedjusteringer af det kontante tilskud vil også være afgørelser, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Kommunen fastsætter det samlede tilskud på baggrund af borgerens støttebehov på 80 timer om ugen. Ved beregningen af tilskuddet skal kommunen bl.a. tage højde for løn til hjælpere, og for andre omkostninger, der er relateret til hjælperordningen. Kommunens beslutning om udmålingen af det samlede tilskud er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på borgerens eksisterende bevilling og på ny tager stilling til tilskuddets størrelse, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til den samme udmåling.

Tilbagebetaling

Når borgeren er bevilget en BPA-ordning, som borgeren selv administrerer, kan det – som ved en kontant tilskudsordning – ske, at borgeren ikke fuldt ud udnytter det bevilgede antal timer.

Kommunen vil her skulle beslutte, om der er grundlag for, at borgeren skal tilbagebetale et beløb svarende til det antal timer, der ikke er brugt.

Kommunens beslutning om tilbagebetaling er en afgørelse, der skal registreres, da det herved fastslås, hvad der skal være ret for borgeren.

Der er tale om en afgørelse, der skal registreres, uanset om det synes åbenlyst, at borgeren ikke skal overkompenseres eller skal have dækket mere end det bevilgede.

Tekstboks: eksempel

Borgeren får tilskud til sin BPA-ordning på grundlag af et støttebehov på 80 timer om ugen. Kommunen bliver opmærksom på, at borgeren kun har anvendt 70 timer om ugen. Kommunens beslutning om, at borgeren derfor skal tilbagebetale et beløb, er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ophør af BPA-ordning

Selvom en borger allerede er bevilget en BPA-ordning, kan der være forhold, der gør, at borgeren ikke alligevel eller ikke længere er berettiget til den.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere kan have en BPA-ordning, er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen fratager borgeren retten til en BPA-ordning, og dermed fastslår, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

Tekstboks: eksempel

Ved en opfølgning vurderer kommunen, at borgeren ikke længere kan være arbejdsleder. Kommunen beslutter derfor, at der ikke længere er grundlag for en BPA-ordning til borgeren. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 96

BPA-ordningen efter § 96 er en selvstændig hjælperordning, hvor borgeren i meget stort omfang selv står for tilrettelæggelsen af den bevilgede hjælp.

Formålet med ordningen er, at borgeren selv kan administrere og tilrettelægge hjælpen fleksibelt efter eget behov.

Det betyder, at kommunen tilsvarende bliver begrænset i den almindelige tilrettelæggelse og udførelse af den bevilgede hjælp, som ellers er kendetegnet ved andre ydelser efter serviceloven.

Ved en BPA-ordning leverer kommunen altså blot den kontante ydelse til borgeren, der så selv står for valg af leverandører og for, hvordan hjælperne leverer hjælpen.

Kommunens beslutning om, hvordan borgeren skal levere regnskabet på anvendelsen af det bevilgede omfang af ordningen, vil dog være faktisk forvaltningsvirksomhed, og ikke en afgørelse, der skal registreres. Måden at aflevere regnskab på udmønter blot selve afgørelsen om, at borgeren selv står for tilrettelæggelsen.

PROCESBESLUTNINGER I § 96

Ved behandlingen af en sag efter § 96 kan der også forekomme situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke vil skulle registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af, om borgeren har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Der kan også være tale om et behov for flere oplysninger om omfanget af borgerens hjælpebehov.

Kommunen kan her beslutte at indhente oplysninger fra for eksempel borgerens bostøtte.

Disse beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til en BPA-ordning – og eventuelt i hvilket omfang, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog være opmærksom på, om der er grundlag for efterfølgende at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSE EFETR § 96

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 96, og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning hvor

- Borgeren får afslag på bevilling af en BPA-ordning?
- Borgeren får tildelt en BPA-ordning i et nærmere bestemt omfang?
- Borgeren på ny får fastsat omfanget af BPA-ordningen til det samme eller til mere eller mindre hjælp?
- Borgeren skal tilbagebetale for meget udbetalt tilskud?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til en BPA-ordning? Tekstboks slut.

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 96, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 96 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, der handler om

- Måden, hvorpå borgeren skal aflægge regnskab for ordningen?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen? Tekstboks slut.

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.

Kapitel 6: Servicelovens § 97

Retten til ledsageordning fremgår af servicelovens § 97:

SERVICELOVENS § 97

§ 97. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år. Ledsagelsen tilbydes til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Personer, der er visiteret til ledsagelse før folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, bevarer retten til ledsagelse efter overgang til folkepension.

Stk. 3. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 4. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1 eller stk. 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til en ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.

Stk. 6. Modtageren kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor.

Stk. 7. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 663 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren.

Stk. 8. Der kan ikke ydes ledsagelse efter denne bestemmelse til personer, der har hjælperordning efter § 96.

AFGØRELSER EFETR § 97

Retten til ledsageordningen

Når kommunen beslutter, om en borger har ret eller ikke ret til en ledsageordning efter servicelovens § 97, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 97, for at have ret til en ledsageordning.

Kommunen skal vurdere, om borgeren er omfattet af personkredsen for servicelovens § 97. Det betyder, at kommunen skal se på, om borgeren har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der medfører, at borgeren ikke kan færdes alene.

Kommunens konklusion herpå vil føre til en beslutning over for borgeren, der går ud på, om borgeren har ret eller ikke ret til den ansøgte ledsageordning efter § 97.

Kommunen beslutter altså, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til den ansøgte ledsageordning, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Borgeren ønsker at få en ledsageordning efter § 97. Kommunen vurderer, at selvom borgeren har en betydelig og varig nedsat funktionsevne, er der ikke tale om, at den hindrer borgeren i at færdes alene. Kommunen giver derfor afslag på bevilling af en ledsageordning efter § 97. Dette afslag er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Der kan også være tale om, at borgeren er over folkepensionsalderen og ikke tidligere har haft en ledsageordning.

Kommunens beslutning om, at borgeren på den baggrund ikke har ret til en ledsageordning, vil også være en afgørelse, der skal registreres. Det gælder uanset, at der i dette tilfælde er tale om et definitivt kriterium, og det derfor er åbenbart, at borgeren ikke er berettiget til ordningen.

Omfanget af ledsageordningen

Der kan også være tale om en situation, hvor kommunen vurderer, at borgeren har ret til en ledsageordning, men at omfanget af ordningen skal være mindre end 15 timer om måneden.

Der vil her være tale om, at kommunen træffer en beslutning om omfanget af den ydelse, som borgeren får tildelt.

Kommunen fastslår altså også her, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til den bevilgede ledsageordning, og der er derfor også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Borgeren bor i et botilbud, hvor han også modtager en støtte af den karakter, som er indeholdt i servicelovens §97. Kommunen beslutter derfor, at der kun er grundlag for at bevilge borgeren 8 timers ledsageordning om måneden og ikke de sædvanlige 15 timer. Kommunens beslutning om antallet af timer i den bevilgede ledsageordning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på borgerens eksisterende bevilling og på ny tager stilling til omfanget af ledsageordningen, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til den samme udmåling.

Valget af ledsageren

Når borgeren har fået bevilget en ledsageordning, har borgeren som udgangspunkt ret til selv at udpege den person, der skal udføre opgaven som ledsager.

Kommunen skal dog godkende – og ansætte – den pågældende person. Det betyder, at kommunen skal træffe beslutning om, hvorvidt den person, som borgeren peger på, kan godkendes og ansættes som ledsager.

Kommunen kommer altså også her til at fastslå, hvad der skal være ret for borgeren, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres, når kommunen godkender eller afslår at godkende en person. Afgørelsen træffes over for borgeren – ikke ledsageren.

Tekstboks: eksempel

Borgeren ønsker at vælge sin nære bekendte som den, der skal ledsage borgeren i ordningen. Kommunen afviser at godkende den nære bekendte som ledsager for borgeren, fordi borgeren så ikke opnår en uafhængighed af det nærmeste netværk. Denne afvisning på godkendelse er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ledsagerens omkostninger

De udgifter, som borgeren har til ledsagerens transport og andre aktiviteter, der er forbundet med ledsagelsen, kan borgeren få dækket af kommunen.

Kommunens beslutning om, hvor mange af omkostningerne, der kan dækkes, er en afgørelse, der skal registreres. Det gælder også, selvom kommunen bevilger det efter loven højst mulige beløb pr. år.

Kommunen beslutter nemlig, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til i hvilket omfang, borgeren kan få dækket de omkostninger, borgeren har haft til ledsageren.

Tekstboks: eksempel

Borgeren søger om dækning af de udgifter, som borgeren har haft til ledsagerens transport. Kommunen vurderer, at nogle af disse omkostninger ikke er forbundet med ledsagelsen og afviser derfor at dække det fulde beløb. Kommunens beslutning om kun delvist at dække borgerens omkostninger er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ledsageordningen som kontant ydelse

Kommunen kan beslutte at tilbyde en borger at få ledsageordningen udbetalt som en kontant ydelse til en ledsager, som borgeren selv ansætter.

Kommunens beslutning om at give eller om ikke at give ledsageordningen som en kontant ydelse er en afgørelse, der skal registreres.

Det skyldes, at beslutningen går på indholdet af retten til ledsageordningen, og den fastslår derfor, hvad der skal være ret for borgeren.

Tekstboks: eksempel

Borger ønsker at køre ledsageordningen helt selvstændigt og vil derfor gerne have ordningen som en kontant ydelse, hvor borgeren selv kan administrere ordningen. Kommunen vurderer dog, at borgeren ikke er i stand til selv at ansætte og tilrettelægge en ledsageordning, og afviser derfor at give ordningen som en kontant ydelse. Kommunens beslutning herom er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ophør af ledsageordningen

Selvom en borger allerede er bevilget en ledsageordning, kan der være forhold, der gør, at borgeren ikke alligevel eller ikke længere er berettiget til den.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere kan have en ledsageordning, er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen fratager borgeren retten til ledsageordningen og dermed fastslår, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

Tekstboks: eksempel

Borgeren er bevilget en ledsageordning. Kommunen bliver opmærksom på, at borgeren ikke benytter ordningen til selvvalgte aktiviteter, men bruger ledsagelsen til lægebesøg. Kommunen beslutter derfor, at borgeren ikke længere skal have ledsageordningen, da den ikke anvendes til formålet. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 97

Valg af ledsager

Hvis borgeren har valgt ikke at udnytte retten til selv at vælge en ledsager, eller hvis kommunen ikke har godkendt den person, som borgeren har peget på, er det kommunen, der beslutter, hvem ledsageren skal være.

I de tilfælde vil kommunens valg af, hvem der udfylder rollen som borgerens ledsager, være faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det betyder, at kommunens beslutning om, hvem der ledsager borgeren, ikke vil være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Borgeren har ikke ønsket selv at pege på en person, der kan være ledsager for borgeren. Kommunen vælger derfor en person fra kommunens eget korps. Denne beslutning går på udmøntningen af den ret, som borgeren har fået til ledsageordningen. Der er derfor tale om faktisk forvaltningsvirksomhed og ikke en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Tilsvarende vil kommunens beslutning om at skifte den af kommunen valgte person ud med en anden også have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, og således heller ikke være en afgørelse, der skal registreres.

I begge tilfælde er det dog en forudsætning, at borger ikke selv ønsker at udnytte sin ret til at vælge en ledsager.

Hvis borgeren udtrykker, at borgeren på grund af kommunens valg selv ønsker at pege på en person, skal kommunen behandle dette som en ansøgning om selv at finde en ledsager. Kommunens efterfølgende beslutning herom vil så være en afgørelse, der skal registreres.

Er borgerens indvendinger mod kommunens valg af ledsager udtryk for en generel utilfredshed med valget, er kommunens svar på dette ikke en afgørelse, da kommunens nærmere valg er faktisk forvaltningsvirksomhed.

Hvis borgeren derimod anfægter, at borgeren som følge af kommunens valg overhovedet kan anvende ledsageordningen til formålet, skal kommunen se på, om valget af den pågældende person som ledsager er af så væsentlig betydning, at borgerens hjælpebehov ikke bliver opfyldt. I et sådant tilfælde vil der være tale om en afgørelse, der skal registreres.

Levering af ledsageordningen

Kommunens beslutninger i forbindelse med den praktiske udmøntning af ledsageordningen vil normalt have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og vil ikke udgøre afgørelser, der skal registreres.

Der kan være tale om tilrettelæggelsen af ledsagerens mødetid eller mulighed for at aflyse eller udskyde en aftale med borgeren.

Tekstboks: eksempel

Borgerens ledsager møder op et kvarter senere end aftalt, eller må helt aflyse en aftale med borgeren. Borgeren er utilfreds hermed og påpeger det over for kommunen. Kommunens handling og svar i den situation har ikke karakter af afgørelser, der skal registreres. Tekstboks slut.

Håndteringen af personrettede klager over ledsageren vil også normalt have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

Når en borger således ikke synes om ledsagerens ageren, for eksempel at ledsageren er i dårligt humør eller kommer for sent i forhold til aftaler med borgeren, så er kommunens håndtering heraf ikke afgørelser, der skal registreres.

Der er tale om kommunens tilrettelæggelse af hjælpen, når kommunen ansætter en person som ledsager for en borger.

I begge tilfælde er forudsætningen dog, at borgeren ikke udnytter sin ret til selv at udpege en ledsager, og at der ikke er tale om en adfærd fra ledsageren, der medfører, at borgerens hjælpebehov ikke opfyldes – det vil sige, at ledsagerens adfærd ikke har væsentlig indgribende betydning for opfyldelsen af borgerens behov for hjælp.

Hvis der nemlig er tale om en tilrettelæggelse af ordningen på en måde, så borgeren reelt ikke kan anvende den, og det vil sige, at borgerens hjælpebehov ikke bliver opfyldt, vil der undtagelsesvist kunne være tale om en situation, der er væsentlig indgribende for borgeren. Dermed vil kommunens svar på borgerens klage herover kunne være en afgørelse, der skal registreres.

Ledsagerens lønforhold

Når ledsageren er ansat af kommunen, er det borgeren uvedkommende, hvilke lønforhold ledsageren har.

Ledsagerens lønforhold er en del af tilrettelæggelsen af hjælpen, og er et forhold kommunen og ledsageren imellem.

Svar på borgerens henvendelse herom vil derfor ikke have karakter af afgørelser, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Ledsageren fortæller borgeren, at ledsageren er utilfreds med de lønforhold, som kommunen tilbyder, og at det kan betyde, at ledsageren ikke længere ønsker at udfylde rollen som ledsager for borgeren. Borgeren henvender sig til kommunen og påpeger dette og udtrykker

samtidigt bekymring for i den anledning af miste sin ledsager. Kommunens svar herpå er ikke en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

PROCESBESLUTNINGER I § 97

Under behandlingen af en sag efter § 97 kan der opstå nogle situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke vil skulle registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af, om borgeren har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Der kan også være tale om et behov for flere lægelige oplysninger, der skal afklare, om borgerens nedsatte funktionsevne medfører, at borgeren ikke kan færdes på egen hånd.

Disse beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til en ledsageordning, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, om der er grundlag for at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også forinden være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSE EFTER § 97

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 97 og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren får afslag på bevilling af ledsageordning?
- Borgeren får tildelt ledsageordning, eventuelt med færre timer end det, borgeren ønsker?
- Borgeren får afslag på godkendelse af en specifik ledsager?
- Borgeren ikke får dækket alle de ledsageomkostninger, der søges om?
- Borgeren får afslag på at få tildelt ledsageordningen som en kontant ydelse?
- Borgeren på ny får fastsat omfanget af ledsageordningen til det samme eller til mere eller mindre hjælp?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til en ledsageordning? Tekstboks slut.

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 97, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 97 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, der handler om

- Hvem der skal være borgerens ledsager?
- Udskiftning af borgerens ledsager?
- Ledsagerens adfærd?

- Ledsagerens lønforhold?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen? Tekstboks slut.

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.

Spørgsmålet om ledsagerens lønforhold vil dog aldrig kunne have betydning for borgeren retligt set, da der er tale om et privatretligt forhold ledsageren og kommunen imellem.

Kapitel 7: Servicelovens § 100

Retten til at få dækket nødvendige merudgifter fremgår af servicelovens § 100:

SERVICELOVENS § 100

§ 100. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf.

§ 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

Stk. 2. Udmålingen af tilskuddet sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, f. eks. merudgifter til individuel befordring, håndsørkninger og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de sandsynliggjorte merudgifter udgør mindst 6.408 kr. pr. år svarende til 534 kr. pr. måned. Tilskuddet udgør et standardbeløb på 1.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 534 kr.-1.500 kr. om måneden, og et standardbeløb på 2.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 1.501 kr.-2.500 kr. om måneden. Kan borgeren dokumentere merudgifter på over 2.500 kr. pr. måned, ydes tilskuddet med et beløb svarende til de faktiske merudgifter.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor, herunder nærmere regler om personkredsen for merudgiftsydelsen.

Stk. 5. Personer, der modtager pension efter § 14 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., er ikke berettiget til ydelser efter denne bestemmelse, medmindre de tillige er bevilget kontant tilskud efter § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96.

AFGØRELSER EFETR § 100

Retten til dækning af nødvendige merudgifter

Når kommunen beslutter, om en borger kan få dækket nødvendige merudgifter efter servicelovens § 100, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 100, for at have ret til at få dækket merudgifter i et nærmere bestemt omfang. Beslutningen vil dermed fastslå, hvad der skal være ret eller ikke ret over for den konkrete borger.

Kommunen skal først og fremmest vurdere, om borgeren er omfattet af personkredsen for dækning af nødvendige merudgifter.

Efter § 100 og merudgiftsbekendtgørelsens § 1 skal kommunen vurdere, om borgeren opfylder de objektive kriterier om alder og visse forsørgelsesgrundlag.

Hvis dette er tilfældet, skal kommunen dernæst vurdere, om borgeren har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Kommunens konklusion på de objektive og subjektive kriterier vil føre til en beslutning over for borgeren, der går ud på, om borgeren har ret eller ikke ret til at få dækket de ansøgte merudgifter efter § 100.

Kommunen beslutter altså, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til at få dækket de ansøgte merudgifter, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Borgeren ønsker at få dækket udgifter til bl.a. medicin efter § 100. Kommunen vurderer, at selvom borgeren har en varigt nedsat fysisk funktionsevne, er der ikke tale om en lidelse, der er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Kommunen giver derfor afslag på dækning af de ansøgte merudgifter. Dette afslag er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Der kan også være tale om, at borgeren er over folkepensionsalderen og ikke har opsat pension.

Kommunens beslutning om, at borgeren på den baggrund ikke har ret til dækning af merudgifter, vil også være en afgørelse, der skal registreres. Det gælder uanset, at der i dette tilfælde er tale om et definitivt kriterium, og det derfor er åbenbart, at borgeren ikke er berettiget til dækning af merudgifter.

Ud over den primære personkreds-vurdering efter § 100, stk. 1, og merudgiftsbekendtgørelsens § 1, er der yderligere to særlige målgrupper for dækning af visse merudgifter i merudgiftsbekendtgørelsens § 2 og § 3.

Lovboks: Merudgiftsbekendtgørelsens § 2

§ 2. Personer, som har medfødte misdannelser eller mangler, men ikke synligt eller umiddelbart konstaterbar nedsat funktionsevne, kan få hjælp til dækning af merudgifter til diæt, når forskrifter om diæt og lignende følges.

Stk. 2. Særlige diætpræparater til personer med PKU (Føllings sygdom) og personer med Alcaptonuri udleveres af Region Hovedstaden (Kennedy Centret), som opkræver betaling herfor fra de øvrige regioner. Lovboks slut.

Efter merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, kan personer, som har medfødte misdannelser eller mangler, men ikke synligt eller umiddelbart konstaterbar nedsat funktionsevne, få dækket nødvendige merudgifter til diæt.

Det er en afgrænset personkreds, hvor kommunen skal vurdere, om borgerens lidelse skyldes en medfødt misdannelse eller mangel, som medfører et nødvendigt behov for en særlig diæt.

Resultatet af kommunens vurdering vil føre til en beslutning over for borgeren, der går ud på, om borgeren har ret eller ikke ret til at få dækket de ansøgte merudgifter til diæt. Denne beslutning vil være en afgørelse, der skal registreres.

Lovboks: Merudgiftsbekendtgørelsens § 3

§ 3. Personer, som på grund af deformiteter eller ganske særlig legemsbygning eller lignende har behov for særligt dyrt eller særligt udformet tøj, kan få hjælp til merudgifter hertil. Det samme gælder merudgifter til beklædning, der er nødvendigt på grund af ekstraordinært slid på tøj og sko, herunder ekstraordinært slid på ortopædiske sko. Lovboks slut.

Efter § 3 i merudgiftsbekendtgørelsen kan personer, som på grund af deformiteter eller ganske særlig legemsbygning eller lignende har behov for særligt dyrt eller særligt udformet tøj, få hjælp til dækning af nødvendige merudgifter hertil. Der kan også dækkes nødvendige merudgifter til beklædning, der følger af ekstraordinært slid på tøj og sko.

Reglerne i § 3 definerer endnu en afgrænset personkreds, hvor kommunen bl.a. skal vurdere, om borgeren har en deformitet, der medfører et behov for eksempelvis særligt dyrt tøj.

Kommunens vurdering heraf vil lede til en beslutning, der går ud på, om borgeren er omfattet af den særlige personkreds i § 3. Denne beslutning vil være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

En borger med en benprotese ansøger om dækning af merudgifter til særligt udformet tøj, der tager højde for protesen. Kommunen vurderer, at borgeren ikke er omfattet af den primære personkreds i § 100, stk. 1, da borgerens nedsatte funktionsevne ikke er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Kommunen vurderer dog også, at borgeren derimod er omfattet af den særlige personkreds i merudgiftsbekendtgørelsens § 3. Kommunens beslutning om, at borgeren ikke er omfattet af den primære personkreds, men derimod af den særlige personkreds, vil være en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ud over betingelserne for at være omfattet enten af den primære personkreds eller af én af de særlige målgrupper, er der yderligere en betingelse, før end borgeren kan få dækket merudgifter i et nærmere bestemt omfang.

Efter § 100, stk. 3, skal de sandsynliggjorte nødvendige merudgifter overstige et minimumsbeløb. Overstiger de samlede sandsynliggjorte merudgifter ikke minimumsbeløbet, kan der ikke ske dækning af merudgifter, selvom borgeren opfylder betingelserne for at være omfattet af personkredsen.

Når kommunen således ser på de enkelte ansøgte merudgifter, vil kommunen i den forbindelse vurdere, om de samlede merudgifter overstiger minimumsbeløbet. Denne vurdering vil føre til en beslutning om, hvorvidt borgeren har ret eller ikke ret til at få dækket de ansøgte merudgifter. Beslutningen vil derfor være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Kommunen har vurderet, at en borger med type 1 diabetes er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter. Borgeren har ansøgt om dækning af merudgifter til medicin, diætkost, transport og druesukker. Kommunens beregning viser, at de ansøgte udgifter samlet set ikke overstiger minimumsbeløbet. Kommunen beslutter derfor, at borgeren ikke kan få dækket de

ansøgte merudgifter. Denne beslutning vil være en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Udmåling af merudgifter

Når kommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne om personkreds og minimumsbeløb, skal kommunen se på, i hvilket omfang der kan ske dækning af merudgifter.

Kommunen skal altså se på hver enkelt af de udgifter, som borgeren har søgt om, og vurdere om den sandsynliggjorte udgift

- er en følge af funktionsnedsættelsen,
- er nødvendig for den daglige livsførelse,
- overstiger den udgift andre på samme alder og i samme livssituation har,
- ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i serviceloven eller efter anden lovgivning i eller uden for det sociale område.

Kommunens vurdering af de enkelte udgifter i overensstemmelse med ovenstående vil resultere i en beslutning, der går ud på, hvilke af de ansøgte udgifter, borgeren kan få dækket, og i hvilket omfang.

Denne beslutning fastsætter altså omfanget af merudgiftsydelsen, og dermed hvad der skal være ret for borgeren. Der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Kommunen vurderer, at borgeren er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter efter § 100, stk. 1. Kommunerne udmåler herefter et månedligt tilskud på 1.000 kr. på baggrund af de sandsynliggjorte nødvendige merudgifter, som borgeren har søgt om at få dækket. Kommunens udmåling af merudgiftsydelsen på 1.000 kr. om måneden er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på borgerens eksisterende merudgiftsbevilling og på ny tager stilling til omfanget af den månedlige ydelse, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til den samme udmåling af merudgiftsydelsen. Der er fortsat tale om en beslutning, der går på, hvad der skal være ret for borgeren, selvom beslutningen er den samme som før.

Hvis borgeren søger om dækning af en enkeltstående merudgift, vil kommunens vurdering heraf også munde ud i en beslutning, der går på, om borgeren har ret til at få dækket udgiften eller ej.

Denne beslutning vil også være en afgørelse, der skal registreres.

Hvis der er tale om højere udgifter på poster, som borgeren allerede får dækket i den løbende merudgiftsydelse, kan borgeren ikke kræve at få omberegnet den løbende ydelse, før der er gået et år fra den seneste fastsættelse.

Kommunens beslutning om, at merudgiftsydelsen ikke skal omberegnes, før der er forløbet et år fra den sidste fastsættelse, vil være en afgørelse, der skal registreres. Det gælder selvom dette klart fremgår af merudgiftsbekendtgørelsen.

Tekstboks: eksempel

Borgeren har i maj måned fået bevilget en løbende merudgiftsydelse, hvor der bl.a. dækkes merudgifter til transport. Borgeren henvender sig til kommunen i november måned, da merudgifterne til transport er steget, og borgeren ønsker derfor den månedlige ydelse omberegnet. Kommunen meddeler borgeren, at ydelsen først vil blive omberegnet i maj måned. Kommunens beslutning herom er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Tilbagebetaling

Når borgeren er bevilget en løbende merudgiftsydelse, hvor borgeren selv administrerer afholdelsen af de forskellige merudgifter, kan det ske, at der er udgifter, der ikke bliver afholdt.

Det kan også ske, at selvom borgerens løbende merudgiftsydelse er ophørt, fordi borgeren ikke længere opfylder betingelserne for at modtage ydelsen, bliver ydelsen fortsat udbetalt ved en fejl.

I begge tilfælde vil kommunen skulle vurdere, om der er grundlag for, at borgeren skal tilbagebetale et beløb, der svarer til det for meget udbetalte.

Kommunens beslutning om tilbagebetaling er en afgørelse, der skal registreres, da det herved fastsættes, hvad der skal være ret for borgeren.

Der er tale om en afgørelse, der skal registreres, selvom det synes åbenbart, at borgeren ikke skal modtage en udbetaling for udgifter, der ikke har været afholdt, eller som borgeren i øvrigt ikke har haft ret til.

Tekstboks: eksempel

Borgeren har i en periode fået udbetalt merudgiftsydelse. Ved en opfølgning har kommunen skriftligt meddelt, at ydelsen ophører, da merudgifterne ikke længere overstiger minimumsbeløbet. Ved en fejl fortsætter udbetalingen dog, indtil kommunen opdager fejlen. Kommunen beslutter herefter, at borgeren skal tilbagebetale de udbetalinger, der er modtaget efter ophøret af ydelsen. Ud over kommunens beslutning om ophør af ydelsen er kommunens efterfølgende beslutning om tilbagebetaling af det for meget udbetalte, en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ophør af dækning af merudgifter

Selvom en borger én gang er bevilget dækning af merudgifter, kan der være forhold, der gør, at borgeren ikke alligevel eller ikke længere er berettiget til at få dækket merudgifter.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere kan få dækket nødvendige merudgifter, er en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder uanset, om årsagen til frakendelsen er en ændret vurdering af spørgsmålet om personkredsen, eller om der er sket en ændring i vurderingen af omfanget af merudgifterne, så de ikke længere overstiger minimumsbeløbet.

Der er i begge tilfælde tale om, at kommunen frakender borgeren retten til at få dækket merudgifter, og dermed fastsætter kommunen, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

Tekstboks: eksempel

Ved en løbende opfølgning på merudgiftsydelsen vurderer kommunen, at borgerens merudgifter til transport nu er lavere end tidligere. Det betyder, at borgerens samlede nødvendige merudgifter ikke længere overstiger minimumsbeløbet for udbetaling af merudgiftsydelse. Kommunen beslutter derfor, at borgeren ikke længere kan få dækket de ansøgte merudgifter. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 100

Merudgiftsydelsen efter § 100 er som udgangspunkt en kontant ydelse, hvor borgeren selv står for at administrere det beløb, der kommer til udbetaling.

Borgeren tilrettelægger altså selv afholdelsen af de forskellige nødvendige merudgifter, mens kommunen blot leverer den kontante ydelse, der bygger på de sandsynliggjorte eller dokumenterede merudgifter.

Borgeren er heller ikke forpligtet til at aflægge regnskab for de afholdte udgifter.

Kommunens beslutning om, hvornår på måneden den løbende ydelse falder, vil dog være faktisk forvaltningsvirksomhed, og ikke en afgørelse, der skal registreres. Fastsættelse af den månedlige udbetalingsdag udfylder blot selve afgørelsen om, at borgeren selv administrerer den udbetalte kontante ydelse.

I visse tilfælde kan det aftales, at nogle merudgifter dækkes ved en naturalydelse i stedet for en kontant ydelse. Det kan ske ved en direkte afregning af leverandøren i forbindelse med for eksempel taxakørsel. I de tilfælde vil kommunen have et rum for tilrettelæggelse af ydelsen og derved træffe beslutninger, der vil være faktisk forvaltningsvirksomhed.

PROCESBESLUTNINGER I § 100

Under behandlingen af en sag efter § 100 kan der opstå nogle situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke vil skulle registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af borgerens funktionsevne og funktionsevnsens indvirkning i dagligdagen.

Der kan også være tale om et behov for flere oplysninger om de enkelte ansøgte merudgifter, fx i forhold til sandsynliggørelsen eller dokumentationen af dem. Der kan også være behov for at indhente objektive oplysninger, der skal klarlægge om – og givet fald i hvilket omfang – der er tale om, at borgeren har større udgifter, end hvad der er normalt for andre.

Disse beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til dækning af merudgifter, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, om der er grundlag for at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også forinden være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSER EFTER § 100

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 100 og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren får afslag på dækning af merudgifter?
- Borgeren får bevilget dækning af merudgifter i et nærmere bestemt omfang?
- Borgeren på ny får fastsat omfanget af dækning af merudgifter til det samme eller til mere eller mindre hjælp?
- Borgeren skal tilbagebetale for meget udbetalt merudgiftsydelse?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til dækning af merudgifter? Tekstboks slut.

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 100, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 100 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, der handler om

- Hvornår på måneden merudgiftsydelsen udbetales til borgeren?
- Afregning af leverandøren, når det er aftalt, at merudgiften dækkes som en naturalydelse?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen? Tekstboks slut.

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.

Kapitel 8: Servicelovens § 107

Retten til et midlertidigt botilbud fremgår af servicelovens § 107:

SERVICELOVENS § 107

§ 107. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold

1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og

2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

AFGØRELSER EFTER § 107

Retten til midlertidigt botilbud

Når kommunen beslutter, om en borger kan få bevilget et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 107, for at have ret til et midlertidigt botilbud. Det vil sige beslutningen fastslår, hvad der skal være ret eller ikke ret over for den konkrete borger.

Kommunen skal vurdere, om borgeren er omfattet af personkredsen for et midlertidigt botilbud efter henholdsvis servicelovens § 107, stk. 1, § 107, stk. 2, nr. 1, eller § 107, stk. 2, nr. 2. Der er nemlig flere måder, hvorpå borgeren kan have ret til et midlertidigt botilbud.

I forhold til § 107, stk. 1, kan kommunen vælge at tilbyde et midlertidigt botilbud til personer, der som følge af en betydelig nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Ved § 107, stk. 2, nr. 1, skal kommunen vurdere, om en borger med en betydelig nedsat funktionsevne har behov for så omfattende en hjælp eller pleje eller en særlig behandlingsmæssig støtte, at der skal bevilges et midlertidigt botilbud.

Efter § 107, stk. 2, nr. 2, skal kommunens vurdering handle om, hvorvidt en person med nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for pleje og behandling, og ikke kan klare sig uden støtte på grund af vanskelighederne, og derfor skal bevilges et midlertidigt botilbud.

Kommunens vurdering i ovenstående tilfælde skal også gå på, om borgeren har brug for rammerne i et botilbud, eller om der kan hjælpes med støtte på anden vis, fx ved bevilling af socialpædagogisk støtte i eget hjem.

I alle de tilfælde, der er nævnt ovenfor, vil kommunens konklusioner munde ud i en afgørelse over for borgeren, der går ud på, om borgeren har ret eller ikke ret til et midlertidigt botilbud.

Kommunen fastsætter altså, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til det ansøgte midlertidige botilbud, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

En borger med lettere autisme ønsker at få bevilget et midlertidigt botilbud, da borgeren har brug for meget hjælp til almindelige, daglige funktioner. Kommunen vurderer, at borgerens hjælpebehov kan opfyldes ved at give socialpædagogisk støtte til de daglige opgaver i eget hjem, og at borgerens vanskeligheder ikke er af en art, at borgeren har brug for de rammer, der er i et botilbud. Kommunens beslutning om på den baggrund at give afslag på bevilling af et midlertidigt botilbud er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Når kommunen følger op på og i den forbindelse beslutter, om borgeren fortsat har behov for det midlertidige botilbud, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til, at formålet med opholdet i det midlertidige botilbud endnu ikke er opfyldt, og at borgeren derfor skal fortsætte sit ophold.

Botilbuddets egnethed

Hvis kommunen har vurderet, at borgeren har behov for et midlertidigt botilbud, skal kommunen vælge et konkret botilbud, der kan matche borgerens hjælpebehov. Det vil sige, at det konkrete botilbud skal kunne levere den form for hjælp, som borgeren på grund af sin funktionsnedsættelse har brug for.

Selvom der her er tale om valg af leverandør, så er kommunens beslutning om, hvilket konkret botilbud, der peges på en afgørelse, der skal registreres. Det skyldes, at valget af botilbuddet er afgørende for, om borgeren konkret får opfyldt sit hjælpebehov. Valget af det konkrete botilbud er således væsentlig indgribende for borgeren.

Tekstboks: eksempel

Kommunen har vurderet, at borgeren er i personkredsen for et midlertidigt tilbud og vælger herefter et konkret botilbud til borgeren. Borgeren mener ikke, at det tilbud, som kommunen har peget på er egnet, da det ikke specifikt er rettet mod borgere med autisme. Kommunens beslutning om at vælge det konkrete botilbud er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Egenbetaling

Når borgeren er bevilget et konkret botilbud, skal der tages stilling til, om borgeren skal pålægges en egenbetaling, og i givet fald i hvilket omfang.

Kommunen skal således i overensstemmelse med reglerne i betalingsbekendtgørelsen vurdere om – og i givet fald i hvilket omfang – borgeren skal betale for ophold i det midlertidige botilbud.

Denne vurdering vil føre til en beslutning om borgerens egenbetaling, og beslutningen herom vil være en afgørelse, der skal registreres.

Beslutningen fastsætter nemlig, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til betalingen af opholdet på det bevilgede botilbud.

Tekstboks: eksempel

Borgeren bliver bevilget et midlertidigt botilbud, og kommunen fastsætter herefter en egenbetaling på 3.000 kr. for opholdet i tilbuddet. I beregningen af egenbetalingen har kommunen taget højde for, at borgeren også skal afholde udgifter til personlige fornødenheder ved siden af. Kommunens beslutning om egenbetalingens størrelse er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Det kan ske, at der skal følges op på spørgsmålet om egenbetalingen, da borgerens indtægtsforhold kan have ændret sig.

Når kommunen således følger op på dette og på ny tager stilling til egenbetalingen, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til det samme resultat som før.

Flytning til andet midlertidigt botilbud

Når borgeren er bevilget et konkret midlertidigt botilbud, kan der opstå et behov for at flytte borgeren til andet midlertidigt botilbud.

Det kan for eksempel skyldes, at botilbuddet lukker, eller at borgerens behov ikke længere kan blive opfyldt i det eksisterende botilbud.

Kommunen skal i den forbindelse være opmærksom på, at det kan være nødvendigt at anvende reglerne om flytning uden samtykke. Kommunen skal i de tilfælde indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at borgeren skal flyttes til et bestemt botilbud.

Kommunens beslutning om at flytte borgeren til et andet botilbud i forbindelse med ophør af borgerens eksisterende tilbud er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen fastsætter, hvad der skal være ret over for borgeren i og med, at det bevilgede botilbud ophører og ændres til et andet botilbud.

Det er uden betydning, om borgeren er enig i flytningen eller ej, ligesom det er uden betydning, hvad baggrunden for kommunens beslutning om flytning af borgeren, er.

Tekstboks: eksempel

Borgeren er bevilget et konkret midlertidigt botilbud, som nu ikke længere er egnet, da borgeren har fået det værre. Kommunen vurderer derfor, at borgeren skal flytte til et andet botilbud. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Ophør af retten til midlertidigt botilbud

Et botilbud efter § 107 er midlertidigt, og det betyder, at der er et afgrænset formål med indsatsen.

Opholdet i det midlertidige botilbud skal altså bringes til ophør, når formålet er opnået, og der derfor ikke længere er behov for opholdet.

Der kan for eksempel være tale om, at borgerens funktionsnedsættelse er blevet afklaret, og der nu er behov for en anden indsats.

Der kan også være tale om, at borgeren har udviklet sine færdigheder i udførelsen af daglige funktioner, og at det derfor nu vil være nok at hjælpe borgeren i eget hjem med en bevilget socialpædagogisk støtte.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere er i målgruppen for et midlertidigt botilbud, er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen fratager borgeren retten til det midlertidige botilbud og dermed beslutter, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

Tekstboks: eksempel

Borgeren har været i et midlertidigt botilbud med det formål, at funktionsevnen skulle afklares. Kommunen vurderer nu, at funktionsevnen er afklaret, og at borgeren skal i et længerevarende tilbud. Denne beslutning om ophør af det midlertidige botilbud vil være en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 107

Valg af konkret botilbud

Kommunens afgørelse om et konkret botilbud er som ovenfor nævnt en afgørelse, der skal registreres, da der er krav om, at botilbuddet skal være egnet.

Hvis der dog er tale om flere egnede midlertidige botilbud, er det kommunen, der vælger, om det skal være det ene eller det andet egnede botilbud. Kommunens valg i den situation vil have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, og ikke en afgørelse, der skal registreres.

Det har ingen betydning, at borgeren foretrækker det ene egnede botilbud frem for det andet egnede botilbud. Så længe begge botilbud er egnede, er det kommunen, der vælger det konkrete botilbud. Det er dog afgørende, at kommunens valg af botilbud er egnet til borgeren.

Tekstboks: eksempel

Kommunen har peget på botilbud A, som borgeren er enig i er egnet. Borgeren foretrækker dog botilbud B, da borgeren har hørt godt om dette. Kommunen fastholder, at det skal være botilbud A, da det er egnet i forhold til borgerens behov. Kommunens beslutning vil her have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, og vil ikke være en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Levering af støtten i botilbuddet

Kommunens beslutninger i forbindelse med de praktiske forhold i botilbuddet vil normalt have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og vil ikke være afgørelser, der skal registreres.

Der kan være tale om personalets adfærd og udførelsen af støtten over for borgeren, eller om praktiske beslutninger om fx valget af mad.

Tekstboks: eksempel

Borgeren bryder sig ikke om noget af det personale, som er i botilbuddet, og klager til kommunen over deres adfærd i forskellige situationer. Kommunens handling og svar i den situation har ikke karakter af afgørelser, der skal registreres. Tekstboks slut.

Hvis der dog er tale om, at tilrettelæggelsen af hjælpen i botilbuddet sker på en måde, så borgeren reelt ikke kan få hjælpen, og derved ikke får opfyldt sit hjælpebehov, vil der undtagelsesvist kunne være tale om en situation, der er væsentlig indgribende for borgeren. I det tilfælde vil kommunens svar på borgerens klage herover kunne være en afgørelse, der skal registreres.

PROCESBESLUTNINGER I § 107

Under behandlingen af en sag efter § 107 kan der opstå nogle situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke vil skulle registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af borgerens funktionsevne, og funktionsevnenes indvirkning på, hvilke opgaver borgeren kan klare selv.

Beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til et midlertidigt tilbud, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, om der er grundlag for at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også forinden være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSE EFTER § 107

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 107 og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren får afslag på bevilling af et midlertidigt botilbud?
- Borgeren får bevilget et midlertidigt botilbud?
- Borgeren får anvist et konkret botilbud, hvor der er spørgsmål om botilbuddets egnethed?
- Borgeren bliver fritaget for egenbetaling?
- Borgeren får pålagt en egenbetaling i et nærmere bestemt omfang?
- Borgeren skal flytte fra ét botilbud til et andet?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til et midlertidigt botilbud? Tekstboks slut.

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 107, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 107 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, der handler om

- Hvilket konkret botilbud af flere egnede, borgeren får bevilget?
- De praktiske forhold i botilbuddet?
- Personalets adfærd i botilbuddet?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen? Tekstboks slut.

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.

Kapitel 9: Servicelovens § 108

Retten til et længerevarende botilbud fremgår af servicelovens § 108:

SERVICELOVENS § 108

§ 108. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 3. Retten til frit valg efter stk. 2 omfatter ret til, at ens ægtefælle, samlever eller registrerede partner fortsat kan indgå i husstanden. Hvis en person ønsker, at en ægtefælle, samlever eller registreret partner fortsat skal indgå i husstanden, skal det tilbud, der gives efter stk. 1, være egnet til to personer. Hvis den pågældende person med handicap eller sindslidelse, jf. stk. 2, dør, har den efterlevende person ret til at blive boende.

Stk. 4. Har en borger ophold i et tilbud efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen gøre en afgørelse om visitation til en særlig plads på psykiatrisk afdeling, jf. § 42 b, stk. 1, i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, betinget af, at borgeren samtykker i opsigelse af borgerens bolig i tilbuddet efter stk. 1.

Stk. 5. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om betingelserne for at få tilbud om boform efter stk. 2, og i hvilket omfang bestemmelsen i stk. 2 skal finde anvendelse for personer, der optages i et bestemt botilbud uden samtykke efter § 129 a.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer med bopæl på Færøerne og personer med bopæl i Grønland i boformer, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 7. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer, der er omfattet af stk. 1, og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer i de boformer, der er omfattet af stk. 1, når disse personer

1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse,

2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller

3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

AFGØRELSER EFETR § 108

Retten til et længerevarende botilbud

Når kommunen beslutter, om en borger kan få bevilget et længerevarende botilbud efter servicelovens § 108, er der tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det vil være en beslutning, der går på, om borgeren opfylder de betingelser, der er opstillet i § 108, for at have ret til et længerevarende botilbud. Det vil sige beslutningen fastslår, hvad der skal være ret eller ikke ret over for den konkrete borger.

Kommunen skal vurdere, om borgeren er omfattet af personkredsen for et længerevarende botilbud efter § 108, stk. 1. Kommunen skal her se på, om en borger med en betydelig og varigt nedsat funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling.

Kommunens vurdering i ovenstående tilfælde skal også gå på, om borgeren har brug for rammerne i et længerevarende botilbud, eller om de pågældende behov kan dækkes på anden vis.

Kommunens konklusioner herpå vil resultere i en beslutning over for borgeren, der går ud på, om borgeren har ret eller ikke ret til et længerevarende botilbud.

Kommunen fastsætter altså, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til det ansøgte længerevarende botilbud, og der er derfor tale om en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Borgeren har en betydelig nedsat funktionsevne og et omfattende hjælpebehov. Kommunen vurderer, at det er nødvendigt med rammerne i et længerevarende botilbud efter serviceloven, for at borgeren kan få den fornødne hjælp. Kommunen beslutter derfor at bevilge borgeren et længerevarende botilbud. Denne beslutning er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Botilbuddets egnethed

Hvis kommunen har vurderet, at borgeren har behov for et længerevarende botilbud, skal kommunen vælge et konkret botilbud, der kan matche borgerens hjælpebehov. Det vil sige, at det konkrete botilbud skal kunne leve den form for hjælp, som borgeren på grund af sin funktionsnedsættelse har brug for.

Selvom der her er tale om valg af leverandør, så er kommunens beslutning om, hvilket konkret botilbud, der peges på en afgørelse, der skal registreres. Det skyldes, at valget af botilbuddet er afgørende for, om borgeren konkret får opfyldt sit hjælpebehov. Valget af det konkrete botilbud er således væsentlig indgribende for borgeren.

Ved bevilling af et længerevarende botilbud skal kommunen være opmærksom på at vejlede borgeren om reglerne om frit valg i betalingsbekendtgørelsen. Borgeren har her en mulighed for at pege på et andet tilbud end det, som kommunen har peget på.

Når kommunen således tager stilling til, om borgeren opfylder betingelserne for at udøve det frie valg, vil kommunens konklusion herpå være en afgørelse, der skal registreres.

Tekstboks: eksempel

Kommunen bevilger borgeren et konkret længerevarende botilbud. Borgeren ønsker dog at benytte retten til frit valg af længerevarende botilbud og peger derfor på et andet konkret tilbud.

Kommunens vurdering af, om borgeren opfylder betingelserne for at kunne udøve det frie valg, er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Egenbetaling

Når borgeren er bevilget et konkret botilbud, skal der tages stilling til, om borgeren skal pålægges en egenbetaling, og i givet fald i hvilket omfang.

Kommunen skal således i overensstemmelse med reglerne i betalingsbekendtgørelsen vurdere om – og i givet fald i hvilket omfang – borgeren skal betale for ophold i det længerevarende botilbud.

Denne vurdering vil føre til en beslutning om borgerens egenbetaling, og beslutningen herom vil være en afgørelse, der skal registreres.

Beslutningen fastsætter nemlig, hvad der skal være ret for borgeren i forhold til betalingen af opholdet på det bevilgede botilbud.

Tekstboks: eksempel

Kommunen har bevilget borgeren et længerevarende botilbud. Kommunen beregner herefter egenbetalingen, hvor de inddrager boligens omkostninger og borgerens indtægter.

Kommunens efterfølgende beslutning om egenbetalingens størrelse, er en afgørelse, der skal registreres. Tekstboks slut.

Det kan ske, at der skal følges op på spørgsmålet om egenbetalingen, da borgerens indtægtsforhold kan have ændret sig.

Når kommunen således følger op på dette og på ny tager stilling til egenbetalingen, er der også her tale om en afgørelse, der skal registreres.

Det gælder også, selvom kommunen kommer frem til det samme resultat som før.

Flytning til andet længerevarende botilbud

Når borgeren er bevilget et konkret længerevarende botilbud, kan der opstå et behov for at flytte borgeren til andet længerevarende botilbud.

Det kan for eksempel skyldes, at botilbuddet lukker, eller at borgerens behov ikke længere kan blive opfyldt i det eksisterende botilbud.

Kommunen skal i den forbindelse være opmærksom på, at det kan være nødvendigt at anvende reglerne om flytning uden samtykke. Kommunen skal i de tilfælde indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at borgeren skal flyttes til et bestemt botilbud.

Kommunens beslutning om at flytte borgeren til et andet botilbud i forbindelse med ophør af borgerens eksisterende tilbud er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen fastsætter, hvad der skal være ret over for borgeren i og med, at det bevilgede botilbud ophører og ændres til et andet botilbud.

Det er uden betydning, om borgeren er enig i flytningen eller ej, ligesom det er uden betydning, hvad baggrunden for kommunens beslutning om flytning af borgeren, er.

Tekstboks: eksempel

Borgeren bor i et længerevarende botilbud, der nu lukker. Kommunen peger derfor på et andet egnet længerevarende botilbud til borgeren. Kommunens beslutning om at pege på et andet konkret tilbud, er en afgørelse, der skal registreres.

Ophør af retten til længerevarende botilbud

Et botilbud efter § 108 er længerevarende, og det betyder, at der normalt ikke vil være tale om et behov for at ophøre borgerens ret til det længerevarende botilbud.

Det kan dog ske, at borgeren ikke har været placeret korrekt fra starten af, eller at borgeren undtagelsesvist har udviklet sine færdigheder i en grad, at der ikke længere er behov for et længerevarende botilbud.

Kommunens beslutning om, at borgeren ikke længere er i målgruppen for et længerevarende botilbud eller det aktuelle botilbud, er en afgørelse, der skal registreres.

Der er tale om, at kommunen fratager borgeren retten til det længerevarende (konkrete) botilbud og dermed beslutter, hvad der fremover skal være ret for borgeren.

FAKTISK FORVALTNINGSVIRKSOMHED I § 108

Levering af støtten i botilbuddet

Kommunens beslutninger i forbindelse med de praktiske forhold i botilbuddet vil normalt have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og vil ikke være afgørelser, der skal registreres.

Der kan være tale om personalets adfærd og udførelsen af støtten over for borgeren, eller om praktiske beslutninger om fx valget af mad.

Tekstboks: eksempel

Borgeren bryder sig ikke om noget af det personale, som er i botilbuddet, og klager til kommunen over deres adfærd i forskellige situationer. Kommunens handling og svar i den situation har ikke karakter af afgørelser, der skal registreres. Tekstboks slut.

Hvis der dog er tale om, at tilrettelæggelsen af hjælpen i botilbuddet sker på en måde, så borgeren reelt ikke kan få hjælpen, og derved ikke får opfyldt sit hjælpebehov, vil der undtagelsesvist kunne være tale om en situation, der er væsentlig indgribende for borgeren. I

det tilfælde vil kommunens svar på borgerens klage herover kunne være en afgørelse, der skal registreres.

PROCESBESLUTNINGER I § 108

Under behandlingen af en sag efter § 108 kan der opstå nogle situationer, hvor en beslutning vil have karakter af et processkridt, der ikke vil skulle registreres som en afgørelse.

Der kan fx være tale om, at kommunen beslutter at indhente yderligere lægelige oplysninger til afklaring af borgerens funktionsevne, og funktionsevnenes indvirkning på, hvilke opgaver borgeren kan klare selv.

Beslutninger om at indhente flere oplysninger for at kunne vurdere, om borgeren har ret til et længerevarende botilbud, er ikke afgørelser, der skal registreres.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, om der er grundlag for at partshøre borgeren over oplysningerne. Kommunen skal også forinden være opmærksom på reglerne om samtykke fra borgeren.

OVERVEJELSER VED REGISTRERING AF AFGØRELSE EFTER § 108

Når sagsbehandleren i kommunen behandler en sag om § 108 og i den forbindelse skal tage stilling til, om en beslutning har karakter af en afgørelse, der skal registreres, kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, hvor

- Borgeren får afslag på bevilling af et længerevarende botilbud?
- Borgeren får bevilget et konkret længerevarende botilbud?
- Borgeren får afslag på et konkret botilbud, som borgeren har peget på efter reglerne om frit valg?
- Borgeren bliver fritaget for egenbetaling?
- Borgeren får pålagt en egenbetaling i et nærmere bestemt omfang?
- Borgeren skal flytte fra ét botilbud til et andet?
- Borgeren ikke længere findes berettiget til et længerevarende botilbud? Tekstboks slut.

Hvis svaret på ét af spørgsmålene er bekræftende, er der tale om en afgørelse efter § 108, der skal registreres.

Herover for står de situationer, hvor en beslutning som led i behandlingen af en sag efter § 108 ikke vil have karakter af en afgørelse, der skal registreres. Her kan følgende spørgsmål overvejes:

Tekstboks: Er der tale om en beslutning, der handler om

- De praktiske forhold i botilbuddet?
- Personalets adfærd i botilbuddet?
- Kommunens indhentelse af oplysninger til sagen? Tekstboks slut.

I de tilfælde vil der normalt ikke være tale om en afgørelse, der skal registreres, medmindre der er tale om beslutninger, der er væsentlig indgribende over for borgeren.